

Göteborgs Stad
Örgryte-Härlanda

Uppföljningsrapport 1 2015 SDN

Innehållsförteckning

1 Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning.....	4
2 Förvaltningsövergripande	6
2.1 Verksamhetens utveckling.....	6
2.2 Utfall och prognos, befolkningsramen	7
2.2.1 <i>Utfall till och med perioden</i>	7
2.2.2 <i>Prognos</i>	7
2.3 Utfall och prognos, resursnämndsuppgifter.....	7
2.3.1 <i>Utfall till och med perioden</i>	7
2.3.2 <i>Prognos</i>	8
2.4 Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling	8
2.5 Utveckling inom personalområdet.....	8
2.6 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	9
2.6.1 <i>Ej verkställda SoL/LSS-beslut</i>	9
2.6.2 <i>Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah</i>	10
2.6.3 <i>Värdighetsgarantier inom äldreomsorgen</i>	10
2.6.4 <i>Övriga beslut och/eller uppdrag</i>	11
2.7 Kommunbidrag och nämndbidrag	11
2.7.1 <i>Kommunbidrag KF/KS</i>	11
2.8 Revidering av budgeterat resultat	11
2.9 Resultat enligt organisationsstrukturen.....	11
2.10 Uppföljning av budgetavvikelser.....	12
2.10.1 <i>Förvaltningens förslag till åtgärder</i>	12
2.10.2 <i>Uppföljning av beslutade åtgärder</i>	12
3 Kostnads- och volymutveckling per verksamhetsområde	13
3.1 Förskola	13
3.2 Skola.....	13
3.3 Äldreomsorg	14
3.4 Individ- och familjeomsorg	15
3.4.1 <i>Utveckling försörjningsstöd</i>	17
3.5 Funktionshinderverksamhet.....	18
3.6 Kultur och fritid	19

Bilagor

Bilaga 1: Anmälan enligt Lex Maria kvartal 1 (1:2), 2015

Bilaga 2: Anmälan enligt Lex Maria kvartal 1 (2:2), 2015

Bilaga 3: Ej verkställda beslut SoL, kvartal 1 2015

Bilaga 4: Ej verkställda beslut LSS, kvartal 1 2015

Bilaga 5: Ekonomiskt resultat per område mars 2015

1 Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning

Verksamheten

I stadsdelen har tre områden särskilt uppmärksammats där det finns risk att måluppfyllelsen påverkas negativt:

Brist på bostäder och boendalternativ.

Svårigheten att finna bostäder och lämpliga boendalternativ för personer som är aktuella inom IFO har lyfts fram av stadsdelen i flera rapporter de senaste två åren. Boendeproblematiken har blivit akut för fler och fler, detta är kostnadsdrivande för stadsdelen eftersom vi tvingas köpa allt fler dyra och akuta lösningar. Detta gäller också de ensamkommande flyktingbarnen som ofta placeras i HVB till höga kostnader. Det får negativa konsekvenser för arbetet med integration och stadsdelens förmåga att bidra till arbetet med ett socialt hållbart Göteborg när flertalet av de ensamkommande placeras utanför stadsdelen. Vi har också problem att verkställa beslut om Bmss eftersom det saknas platser. Stadsdelen riskerar att få betala vite i flera fall.

Vi efterlyser en bättre samordning och planering från staden för att lösa boendeproblemen.

Svårighet att finna lokaler framförallt när det gäller skolor och förskolor.

Stadsdelen har ett kraftigt ökande elevantal i skolorna det innebär att våra lokaler inte räcker till. Orimligt långa planeringsprocesser och brist på resurser för ny-, om- och tillbyggnad har gjort läget akut för vissa skolor.

Ökande behov inom IFO kopplat till stora rekryteringssvårigheter.

Stadsdelen har över tid sett ett ökat behov av insatser inom framförallt IFO:s barn- och unga verksamhet. Vi har haft stor personalomsättning samtidigt som bristen är stor på kvalificerad personal. Sammantaget innebär detta att kostnaderna inom verksamheten stiger.

Ekonomi

Periodens resultat är ett överskott i förhållande till budget på 2,5 mkr vilket är samma nivå som föregående månad. Budgeten är på årsnivå +2,0 mkr för att delvis återställa det egna kapitalet. Samtliga sektorer visar överskott utom sektor Individ- och familjeomsorg/funktionshinder som har ett periodresultat på -5,4 mkr. Antalet årsarbetare har ökat något, främst inom Individ- och familjeomsorgen.

Årets prognos är att ekonomin kommer att klaras inom budget och att återställning av det egna kapitalet kan göras med 2,0 mkr. I budgeten gjordes vissa satsningar vilket till del ännu inte inneburit kostnadsökningar. Därav är bedömningen att periodens överskott kommer att användas

Personal

Den första etappen av förvaltningens omfattande ledarutvecklingsinsats har avslutats. Nämnden har fattat beslut om en ny bemanningsorganisation, rekryteringsarbetet till denna pågår. Arbetet med att hitta former för att avlasta cheferna i förvaltningen när det gäller administrativa uppgifter pågår, bland annat har en administrativ enhet skapats inom äldreomsorgen.

2 Förvaltningsövergripande

2.1 Verksamhetens utveckling

Den ovanligt låga omsättningen av äldreboendeplatser under 2014 påverkade den planerade avvecklingen av äldreboendeplatser och minskningen av personal. Den nya organisationen inom hemtjänsten ger bättre förutsättningar för att planera för en ökad kontinuitet för de äldre. Antal patienter i hemsjukvården har minskat men tiden för besöken har mer än fördubblats. Arbetet med värdighetsgarantierna pågår.

Inom förskolan ser vi lägre barnvolym och kopplat till det också lägre personalvolym. En större andel barn har under våren placerats i fristående verksamheter, vilket innebär ett lägre tryck på stadsdelens förskolor, till hösten förväntas antalet förskolebarn minska ytterligare. Inom område skola har elevantalet ökat med 100 barn, dessutom har antalet barn i fritidshem ökat med 153 stycken. Fler barn väljer stadsdelens skolor före de fristående verksamheterna. Ett stort problem för den framtida skolplaneringen är bristen på lokaler och de långa planeringsprocesser som blir i samband med om-, och nybyggnation.

Vårdtyngden inom stadsdelens Bmss är fortsatt hög, detta tillsammans med ett nystartat Bmss gör att belastningen är fortsatt hög inom funktionshinderområdet. Stadsdelen har fortsatt svårt att verkställa beslut som fattats gällande boende enligt LSS, risken för att stadsdelen kommer att få betala viten är fortsatt hög. Behovet av korttidsplatser samt antalet personer med insatser enligt SoL minskar något.

Den negativa nettokostnadsutvecklingen för individ- och familjeomsorgen beror främst på fortsatt ökade kostnader för köpta boenden samt för institutionsvård för vuxna och barn. Bristen på bostäder, höga hyror och de höga krav som ställs för att få en bostad får alltmer allvarliga konsekvenser för utsatta grupper i samhället. De ökade kostnaderna för boende innehåller stadsdelens kostnader för de ensamkommande flyktingbarnen. Trots satsningar både i stadsdelen och staden fortsätter kostnaderna för köpta boende att öka. Kostnaderna för försörjningsstöd ligger kvar på en fortsatt hög nivå, även om en viss tendens till minskning kan noteras både vad gäller antalet hushåll och gruppen långtidsaktuella. Kostnaderna för vuxna missbrukare ökar också bland annat beroende på att kostnaderna för LVM vård har ökat.

Inom sektor kultur och fritid är efterfrågan stor på förvaltningens utbud, den satsning som gjorts för att minska kön till kulturskolan har påbörjats. Andelen ekologisk mat som serveras i stadsdelen uppgår för närvarande till cirka 36 %.

Arbetet med stadsdelens barn- och ungdomsplan fortsätter. Barn- och ungdomsplanen har alltmer kommit att ses som stadsdelens viktigaste insats när det gäller arbetet med att göra hela staden socialt hållbar. Barn- och ungdomsplanens inriktning stämmer väl med fokusområde ett och två som har prioriterats i staden. Barn- och ungdomsplanen finansieras under 2015 delvis med medel från utvecklingsfonden.

Den första etappen av förvaltningens omfattande ledarutvecklingsinsats har avslutats. Nämnden har fattat beslut om en ny bemanningsorganisation, rekryteringsarbetet till denna pågår. Arbetet med att hitta former för att avlasta cheferna i förvaltningen när det gäller administrativa uppgifter pågår, bland annat har en administrativ enhet skapats inom äldreomsorgen.

2.2 Utfall och prognos, befolkningsramen

	Perioden			Helår		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Utfall fg år
Nettokostnad	462 610	465 078	2 468	1 835 800	1 835 800	1 754 120
Kommunbidrag	459 337	459 337	0	1 837 800	1 837 800	1 744 410
Resultat	- 3 273	- 5 741	2 468	2 000	2 000	- 9 710
Eget kapital				35 153	2 000	33 153
Lönekostnad exkl. arvoden	231 873			890 000		858 658
Arbetad tid (årsarbetare)				2 840		2 805
Lönekostnad per årsarbetare				313 380		306 117

2.2.1 Utfall till och med perioden

Periodens resultat är ett överskott i förhållande till budget på 2,5 mkr vilket är samma nivå som föregående månad. Budgeten är på årsnivå +2,0 mkr för att delvis återställa det egna kapitalet. Samtliga sektorer visar överskott utom sektor Individ- och familjeomsorg/funktionshinder som har ett periodresultat på -5,4 mkr. Antalet årsarbetare har ökat något, främst inom Individ- och familjeomsorgen.

2.2.2 Prognos

Årets prognos är att ekonomin kommer att klaras inom budget och att återställning av det egna kapitalet kan göras med 2,0 mkr. I budgeten gjordes vissa satsningar vilket till del ännu inte inneburit kostnadsökningar. Därav är bedömningen att periodens överskott kommer att användas.

2.3 Utfall och prognos, resursnämndsuppgifter

Resursnämnds- uppgift	Periodens resultat			Resultat helår		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos	Budget	Utfall fg år
Sjukhusundervisningen	69	0	69	0	0	- 460
Äldreboendesamordning	272	0	272	500	0	- 105
Kulturhuset Kåken	16	0	16	0	0	225

2.3.1 Utfall till och med perioden

Samtliga resursnämndsuppgifter redovisar positiva resultat. De tidigare problemen med sjukhusundervisningen är nu åtgärdade, dels genom förstärkt finansiering och dels med åtgärder i verksamheten. Överskottet inom Äldreboendesamordningen beror på att verksamheten inte varit fullt bemannad hela året. Dessutom har verksamheten ett återbetalningskrav av eget kapital på 105 tkr från 2014.

2.3.2 Prognos

Äldreboendesamordningen har en ekonomisk prognos på ett överskott på 500 tkr. Del av överskottet kommer att användas för att täcka 2014 års underskott. De två andra resursnämndsutgifterna förväntas klara ekonomin inom tilldelad ram.

2.4 Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling

	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	3,1 %	4,4 %
Lönekostnadsutveckling (exkl. arvoden)	4,1 %	3,7 %
Personalvolymsutveckling	0,9	1,2 %

Nettokostnadsutvecklingen är 3,1 procent. Det är dock stora variationer mellan verksamheterna. Störst ökning är det inom Kultur och Fritid genom de satsningar som gjorts i budgeten. Även Individ och familjeomsorgen visar hög nettokostnadsökning främst beroende på högt antal köpta vård dagar barn och unga samt stor ökning av köpta boendedygn.

Personalvolymsutvecklingen har sin förklaring inom sektor individ- och familjeomsorg samt funktionshinder, sektor äldreomsorg samt sektor kultur och fritid.

Inom sektor äldreomsorg är det en för sektorn marginell volymökning men som får genomslag p.g.a. sektorn storlek. I övrigt har sektorn under de senaste åren genomfört ett stort omställningsarbete som för hemtjänstens del även har inneburit en ny lednings- och områdesindelning.

Inom Kultur och fritid är förklaringen att förvaltningen har återtagit den delen av förvaltningens lokalvård som tidigare har legat ute på entreprenad och som alltså nu ligger under område Mat och lokal.

Inom Individ- och familjeomsorg samt funktionshinder ligger volymökningen främst på område boende/personligt stöd som en följd av ett ökat omsorgsbehov.

Inom sektor Utbildning ser vi nu istället en volymminskning inom såväl område skola som inom område förskola.

2.5 Utveckling inom personalområdet

Det stora omställningsarbetet som har pågått inom äldreomsorgens äldreboende är i princip avslutat. Inom hemtjänsten är den nya chefsorganisationen med ny områdesindelning på plats. I båda fallen har det handlat om att anpassa verksamheterna till den förändrade ålderstrukturen i stadsdelen.

Inom område Mat o Lokal fortsätter övertagandet efter beslut i SDN av den lokalvård som tidigare har skötts på entreprenad och som nu övergår i förvaltningens egen regi. Övertagandet sker successivt.

Förvaltningen fortsätter att arbeta med chefers förutsättningar att utföra sitt ledarskap. En översyn av det administrativa stödet har bl. a. resulterat i en central administrativ enhet inom sektor äldreomsorg, motsvarande har tidigare införts inom sektor IFO - funktionshinder.

Ledarutvecklingsprogrammet som även omfattar förvaltningsstaben (specialister) startade upp med en "kickoff" i augusti förra året. Programmet fortsatte sedan under hösten och pågår även under våren 2015. Syftet med programmet är att utveckla

ledarskapet utifrån förvaltningens vision och att få en samsyn avseende ledning och ledningsstöd. För att hålla liv i det arbetet och även "fånga upp" nya chefer och specialister kommer förvaltningen att utse ett antal ledarutvecklare bland chefer och specialister som har genomgått programmet.

Slutligen har styrgruppen för optimerad bemanning och bemanningsenheten avslutat uppdraget att se över bemanningsenhetens uppdrag, kunder, volym, kompetens och placering. Enhetens funktion och uppdrag är strategiskt för förvaltningen. Bemanningsenheten skall vara en välfungerande kugge i produktion och bemanningsplanering. Översynen har resulterat i att förvaltningen har beslutat att förändra organisationen till att skapa ett område bemanning, med två enheter som kommer att ligga under HR- chefen. Den ena enheten är i grunden den nuvarande bemanningsenheten och den andra enheten kommer att ansvara för bemanningsområdets strategiska frågor och verksamhetsfrågor kopplat till rekrytering. Detta är även en del i arbetet med att avlasta cheferna och att kvalitetssäkra rekryteringsprocessen.

Förvaltningen genomförde under förra året arbetsmiljöutbildning sektorsvis, som utgick från stadens nya utbildningsmaterial. Arbetsmiljöutbildningen vände sig till förvaltningens alla chefer och skydds-/arbetsplatsombud. I år planeras arbetsmiljöutbildning riktad främst till nya chefer och skydds-/arbetsplatsombud i likhet med den samverkansutbildning som förvaltningen genomför två gånger/år. Slutligen har en karläggning genomförts inom område myndighets barn- och ungdomsenhet avseende arbetssituationen kopplat till en ökad arbetsbelastning.

2.6 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.6.1 Ej verkställda SoL/LSS-beslut

	SoL 2015-03-31	LSS 2015-03-31
Antal beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdag	10 (ÄO) 13 (IFO-FH)	13 (IFO-FH)
Antal beslut där verkställigheten avbrutits och inte återupptagits inom tre månader från avbrottet	0	0

Äldreomsorg

De tio ärenden som gäller äldreomsorg och SoL, där beslut inte har kunnat verkställas inom tre månader gäller permanent boende enligt 5 Kap 5§.

Fyra av de ej verkställda besluten gäller äldreboende, övriga sex beslut gäller äldreboende med demensinriktning. Åtta personer har erbjudits plats i äldreboende men har valt att tacka nej då de har specifika önskemål om var de vill bo. En person har tackat ja, men har ännu inte flyttat, beslutet beräknas verkställt den 20 april 2015. En person har ännu inte fått något erbjudande.

Av de tio personerna väntar åtta i ordinärt boende, två personer befinner sig på korttidsplats i avvaktan på boende.

Individ- och familjeomsorg

Ett SoL beslut från Individ- och familjeomsorgen gällande kontaktperson har inte verkställts ännu trots flera påminnelser till Social resurs. Två SoL beslut gällande kontaktfamilj har inte kunnat verkställas då lämpliga uppdragstagare inte har kunnat hittas.

Funktionshinder

För personer med psykisk funktionsnedsättning har fyra beslut om boende med särskilt stöd enligt SoL inte kunnat verkställas då lämpligt boende inte kunnat hittas. Samtliga bor i korttidsboende. Sju beslut om bostad med särskilt stöd enligt LSS har inte kunnat verkställas av samma skäl. Sex av dessa bor i korttidsboende och en person har massivt stöd i hemmet.

Sex SoL beslut för personer med fysiska funktionsnedsättningar gällande bostad med särskild service har inte kunnat verkställas på grund av att lämpligt boende inte har kunnat hittas. Samtliga bor i korttidsboende i avvaktan på verkställighet av ursprungsbeslutet. För personer med fysiska eller intellektuella funktionsnedsättningar har sex LSS beslut om bostad med särskild service inte kunnat verkställas på grund av att lämpligt boende inte har kunnat hittas. Fyra av dessa bor hos föräldrar i avvaktan på verkställighet. Tre av dem har inte fått något erbjudande. En person har fått ett erbjudande men tackat nej. En person bor på korttidsboende och en person bor på bostad med särskild service enligt Sol i avvaktan på verkställighet av LSS-beslut.

Förvaltningen har fem aktuella ärenden inom IFO-FH där rättsprocess pågår med anledning av att Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ansökt till förvaltningsrätten om att särskild avgift ska utdömas. Förvaltningen bestrider IVO:s ansökan. I ytterligare tre ärenden har IVO begärt yttrande från förvaltningen men ansökan om särskild avgift har ännu ej gjorts.

2.6.2 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

	Kvartal 1 2015
Antal anmälningar enligt Lex Maria	6
Antal anmälningar enligt Lex Sarah	0

Lex Maria- anmälningar som gjorts grundar sig på en mängd olika händelser i skilda verksamheter. Det rör sig om alltifrån felaktig hantering av provsvar, hjälpmedel och läkemedel till brister i samordning och rapportering. Varje anmälan har föranlett en genomgång av orsaker som bidragit till händelsen samt vidtagna åtgärder som bedömts som nödvändiga i varje enskilt fall (se bilagor).

2.6.3 Världighetsgarantier inom äldreomsorgen

Uppföljning av världighetsgarantier inom äldreomsorgen 2014-07-01--12-31

	Synpunkter (från den enskilde/anhörig)	Avvikelser (från personal)
Berört kvinnor	6	
Berört män	0	
Annan/okänd/anonym/grupp		60
Totalt	6	60

Chefer och medarbetare på alla nivåer i sektorn har informerats om och diskuterat innehållet och innebörden av världighetsgarantierna utifrån ett gemensamt informations- och utbildningsmaterial för staden. Verksamheten har tagit kontakt med de äldre och deras närstående för att informera om världighetsgarantierna. Den gemensamma informationsbroschyren för staden finns tillgänglig i alla verksamheter, träffpunkter och aktivitetscentra.

Resultatet är ett försök att identifiera de avvikelser som gäller värdighetsgarantierna i den rutin som finns för synpunkt och klagomål. Ofta berör en synpunkt eller klagomål flera områden än de som ingår i värdighetsgarantierna.

2.6.4 Övriga beslut och/eller uppdrag

2.7 Kommunbidrag och nämndbidrag

2.7.1 Kommunbidrag KF/KS

Beslut	Kommunbidrag i tkr
KF beslut november 2014	1 828 900
Funktionshinderexpansion Lillekullegatan	8 900
Summa	1 837 800

T o m mars har kommunstyrelsen fattat ett beslut som påverkar kommunbidraget och det är finansiering av funktionshinderboende på Lillekullegatan.

I detta ärende föreslås inga förändringar av kommunbidrag.

2.8 Revidering av budgeterat resultat

I årets budget har avsatts 2,0 mkr för att delvis återställa det egna kapitalet. Revidering av det budgeterade resultatet är för närvarande inte aktuellt.

2.9 Resultat enligt organisationsstrukturen

Resultat i tkr per sektor/område	Utfall perioden	Aktuell budget perioden	Resultatavvikelse perioden	Prognos helår	Aktuell budget helår
Utbildning	125	0	125	0	0
Äldreomsorg - HS	598	0	598	0	0
IFO-FH	- 5 361	0	- 5 361	- 19 000	0
Kultur och Fritid	785	0	785	0	0
Gemensamt	580	- 6 241	6 821	21 000	0
Eget kapital		500	- 500		2 000
Summa	- 3 273	- 5 741	2 468	2 000	2 000

Det ekonomiska resultatet för sektor *Utbildning* är ett marginellt överskott. Av årets budget har 6,4 mkr reserverats för ökat elevantal i höst. Antalet elever i skolan har ökat med drygt 100 elever jämfört med föregående år. Antalet barn i förskolan är fortfarande något lägre än motsvarande period föregående år. Vidtagna åtgärder under hösten 2014 för att förbättra det ekonomiska läget ger fortfarande effekt. Bl. a förändringen av den interna ersättningsmodellen i förskolan. Några skolor visar underskott i ekonomin och kostnadsnivån i modersmålsundervisningen är fortfarande relativt hög. De flesta förskolor har ekonomin i balans.

Äldreomsorgens visar t o m perioden ett överskott på 0,6 mkr: Det största överskottet redovisas för område äldreboenden. Hemtjänsten har minskat sitt underskott vilket nu är -0,6 mkr och antalet beviljade hemtjänststimmar fortsätter att minska. Däremot är andelen över 90 år fortfarande relativt många och överstiger antalet i

befolkningsprognosen. Detta har bl. a lett till ökat antal korttidsplatser och betaldagar till sjukvården. Område Hälso- och sjukvård visar ett mindre underskott.

Individ- och familjeomsorgen/funktionshinder visar ett större underskott på totalt 5,4 mkr. Den främsta orsaken till den höga kostnadsnivån är köpta vård dygn för barn och unga samt köp av familjehemspplatser. Det är stor brist på platser vilket i många fall innebär dyra lösningar. Antalet hushåll med försörjningsstöd minskar, även långtidsberoende. I budgeten för 2015 minskades anslaget för försörjningsstödet med 3,4 mkr. Det är tveksamt om kostnaderna kommer att sjunka i motsvarande takt. Försörjningsstödet visar för perioden ett underskott på 0,9 mkr. Område boende visar ett underskott på 0,6 mkr beroende på att ökad bemanning varit nödvändig. Årsprognosen för sektorn är ett underskott på 19,0 mkr

Sektor *Kultur och fritid* visar ett överskott på 0,8 mkr för perioden. Både områdena mat och lokal samt Kultur och fritid visade överskott. Den befarade kostnadsökningen för det nya livsmedelsavtalet har hittills uteblivit.

Förvaltningsgemensamt visar överskott främst beroende på reserver.

2.10 Uppföljning av budgetavvikelser

2.10.1 Förvaltningens förslag till åtgärder

Åtgärd/kommentar	Helårseffekt (tkr)	Planerad effekt innevarande år	
		tkr	Årsarbetare

Med anledning av periodens resultat och årets prognos föreslås inga åtgärder i detta ärende.

2.10.2 Uppföljning av beslutade åtgärder

Åtgärd/kommentar	Helårseffekt	Planerad effekt innevarande år		Effekt tom perioden	Bedömd effekt innevarande år	
		tkr	Årsarbetare		tkr	tkr

Uppföljning av åtgärder är ej aktuell.

3 Kostnads- och volymutveckling per verksamhetsområde

3.1 Förskola

	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	- 0,5 %	- 0,6 %
Antal barn i förskoleverksamhet (befolkning)	- 0,3 %	1,0 %
Personalvolymsutveckling	- 3,7 %	- 1,5 %
Antal barn i kommunal förskoleverksamhet (produktion)	- 1,6 %	- 0,4 %

Anledningen till att nettokostnaden har minskat beror till viss del på lägre barnvolym men framförallt på åtgärder som vidtagits av enheterna under hösten 2014 och våren 2015. En huvudåtgärd som gjordes inför 2015 var att förändra poängsystemet som ligger till grund för barnpengen. Dessa åtgärder har lett till att personalvolymen har minskat och således även personalkostnaderna trots ett nytt löneavtal. En större andel barn har valt fristående enheter framför kommunal förskoleverksamhet vilket också kan ses som en förklaring till varför personalvolymen minskar.

Till hösten räknar vi med att barnantalet sjunker jämfört med våren men prognosen är osäker. I likhet med förra året kan det bli svårt för enheterna att anpassa sig till det lägre barnantalet då det krävs en minskning av personal.

3.2 Skola

	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	3,6 %	3,9 %
Antal egna elever i grund- eller särskola (befolkning)	2,3 %	1,8 %
Antal barn i skolbarnsomsorg (6-12 år)	8,7 %	8,7 %
Personalvolymsutveckling skola inkl skolbarnsomsorg	1,2 %	0,6 %
Antal elever i egna skolor	3,0 %	2,9 %
Antal barn i egen skolbarnsomsorg (6-12 år)	8,7 %	5,9 %

Nettokostnaden ökar med 3,6 % vilket är en relativt liten ökning med tanke på att stadsdelen under samma period ökat antalet elever med 100 stycken. Även antalet skolbarnsomsorgsplatser har ökat kraftigt, 153 stycken, dels beroende på ökat antal elever i lägre åldrar och dels beroende på ökad efterfrågan på skolbarnsomsorgsplatser i åk 4-5. Den främsta orsaken till att nettokostnadsutvecklingen är måttlig är de åtgärder som vidtagits av enheterna under hösten 2014. Detta avspeglas också i en låg personalvolymsutveckling. Vi ser dock att antalet köpta tjänster från bemanningsföretag ökar vilket gör att analysen inte är helt entydig. En tendens som är tydlig är att stadsdelens barn i högre utsträckning väljer stadsdelens skolor istället för friskolor och skolor i annan kommun och annan SDF vilket är gynnsamt för sektorns ekonomi.

Inför hösten 2015 räknar vi med ytterligare elevtalsökningar. Prognosen är dock fortfarande osäker. Fortsatt ökat elevtal ställer också krav på lokalplaneringen i stadsdelen.

Då flertalet enheter fortfarande är i obalans kommer ytterligare åtgärder krävas till hösten 2015.

3.3 Äldreomsorg

	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	3,4 %	3,5 %
Personalvolymsutveckling ordinärt boende och förebyggande verksamhet	1,3 %	- 2,4 %
Antal hemtjänsttimmar (65- år)	- 1,5 %	- 2,6 %
Antal nyttjade boendeplatser egen befolkning inklusive korttidsplatser	0,5 %	- 1,6 %
Antal nyttjade korttidsplatser egen befolkning	15,6 %	13,6 %
Personalvolymsutveckling äldreboende	1,5 %	1,8 %
Antal nyttjade boendeplatser, egen Prod inkl. korttidsvistelse	- 1,5 %	- 1,2 %

Nettokostnaden ökar beroende på att de äldre är fler än vad som är prognostiserat och en högre resurstilldelning från 2015.

Personalvolymsutvecklingen har ökat på grund av utbildning i Treserva inom ordinärt boende. Ett förändringsarbete med förbättrade planeringsmöjligheter har påbörjats för att skapa en effektiv organisation och säkra både utförd tid för omsorgstagaren och medarbetarnas tid för transporter och indirekt omsorgstagartid.

Stadsdelen har den äldsta befolkningen i staden där 10 procent av invånarna över 65 år är över 90 år. Antalet hemtjänsttimmar fortsätter att minska kopplat till den minskade äldre befolkningen. Fler äldre äldre med omfattande insatser har flyttat till särskilt boende eller avlidit. Ett aktivt arbete pågår också med uppföljning av hemtjänstbeslut då antalet beviljade timmar per invånare över 65 år är betydligt högre än i övriga stadsdelar.

Antalet nyttjade platser i särskilt boende för egen befolkning är högre än planerat. Skälet är att omsättningstakten varit lägre än normalt vilket genererat ökat antal korttidsplaceringar för personer som väntar på särskilt boende och också kostnader för utskrivningsklara dygn. Den nya Äldreboendesamordningen Göteborg kommer på sikt att kunna bidra till en bättre balans mellan behov och tillgång av korttidsplatser.

Personalvolymen inom äldreboende ökar. Uppföljning av de satsade pengarna på ökad bemanning på våra äldreboenden visar att den arbetade tiden har ökat med 3,0 procent sedan årsskiftet vilket motsvarar den större delen av de 7 miljonerna.

3.4 Individ- och familjeomsorg

	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	8,4 %	8,6 %
– varav nettokostnadsutveckling försörjningsstöd	– 2,0 %	– 0,7 %
Personalvolymsutveckling	10,3 %	11,5 %
Antal vårddygn barn & unga, institutionsvård	101,4 %	101,2 %
Antal barn och unga i familjehem	– 6,7 %	0 %
Antal vårddygn vuxna, institutionsvård	7,1 %	4,5 %
Antal boendedygn, Boendeverksamheten och övrigt boende	43,5 %	43,5 %

Den negativa nettokostnadsutvecklingen för individ- och familjeomsorg beror främst på fortsatt ökade kostnader för köpta boenden samt för institutionsvård för vuxna och barn. Bristen på bostäder, höga hyror och de höga krav som ställs för att få en bostad får alltmer allvarliga konsekvenser för utsatta grupper i samhället. Trots satsningar både i stadsdelen och staden fortsätter kostnaderna för köpta boende att öka. Kostnaderna för försörjningsstöd ligger kvar på en fortsatt hög nivå, även om en viss tendens till minskning kan noteras både vad gäller antalet hushåll och gruppen långtidsaktuella. En annan bidragande orsak till ökade kostnader är de personalförstärkningar som genomförts gällande handläggande socialsekreterare inom barn och unga samt funktionshinder. Ytterligare personalförstärkningar kommer att behöva göras under året när det gäller barn och unga för att kunna möta det ökade antalet ensamkommande flyktingbarn och klara rättssäkerheten inom myndighetsutövningen. Prognosen för nettokostnadsutvecklingen är fortsatt negativ, och beräknas öka ytterligare under året: Prognosen för helåret bygger på att de åtgärder som genomförs under året har effekt och att tillströmningen av nya ärenden inte blir högre än förväntat.

Vuxna missbrukare

Antalet vårddygn på institution för vuxna är högre i år jämfört med motsvarande period förra året. Det är fler dygn både då det gäller SoL och LVM, men ökningen är störst för LVM. Ökningen av tvångsvården inleddes redan hösten 2014. I mars 2015 vårdades fem personer med stöd av LVM. Orsakerna till ökningen av LVM-vården behöver analyseras ytterligare, men förhållandena inom sjukvårdens beroendevård kan vara en bidragande förklaring. Flertalet personer i behov av LVM-vård har en samsjuklighetsproblematik och trenden är att denna grupp ökar. Samverkan med sjukvården är därför ett fortsatt utvecklingsområde inom ramen för närområdessamverkan (NOSAM), för att den enskilde ska kunna garanteras en god missbruksvård där stadsdelen och sjukvården har ett gemensamt ansvar.

Boende vuxna och ensamkommande flyktingbarn

Ökningen av antalet boendedygn berör främst ensamkommande flyktingbarn som numera inkluderas i statistiken, vilket de inte gjorde 2014. När det gäller antalet boendedygn för vuxna ligger det kvar på ungefär samma nivå som föregående år, däremot har kostnaderna ökat främst under slutet av 2014 och i början av året, för att sedan mattas av något. Boendegruppen arbetar på ett stringent sätt kring handläggningen och med inriktningen att den enskilde ska nå så hög självständighet som möjligt, men inflödet är fortsatt stort då allt större grupper har svårt att hitta en hållbar boendelösning. Några personer, som tidigare bott på olika tillfälliga alternativ, har fått en permanent boendelösning via satsningar som gjorts i staden såsom öppnandet

av ”nya”Bergsjöhöjd för hemlösa äldre personer.

Barn och unga

Enheten har en fortsatt negativ kostnadsutveckling som framförallt beror på att ett fåtal ungdomar med omfattande behov vårdats på institution en längre tid. För närvarande vårdas åtta ungdomar på institution med stöd av LVU. En av dessa är ensamkommande och dessa kostnader ersätter Migrationsverket. Ett aktivt arbete pågår kring de ungdomar som vårdas på institution och för två av dem planeras hemflytt inom de närmaste månaderna.

En annan bidragande orsak till kostnadsutvecklingen är några mycket kostsamma familjehemsplaceringar, dels beroende på omfattande behov hos den unge, men även på grund av bristande tillgång på familjehem som tvingar fram externa köp. För närvarande är ca 30 barn familjehemsplacerade.

Antalet ensamkommande flyktingbarn fortsätter att öka, och det innebär fortsatt ökade nettokostnader framöver. Stadens boenderesurser för denna målgrupp räcker inte till, vilket får till följd att stadsdelen tvingas köpa dyra externa boenden på institutioner, som Migrationsverket inte fullt ut kompenserar. Detta bidrar även till dubbleringen av antalet vårddygn på institution. Dessutom tillkommer ökade kostnader för personalförstärkning för att klara handläggningen av det ökade antalet ensamkommande flyktingbarn till stadsdelen. Prognosen för i år är att stadsdelen skall ta emot 40 ensamkommande barn (för närvarande har stadsdelen ansvar för 55 ungdomar).

Personalvolymsutveckling

Inom myndighetsutövningen har det under det senaste året varit en stor omsättning av personal på alla enheter som beror på både föräldraledigheter och förväntad rörlighet, men det som oroar är konkurrensen om erfarna socialsekreterare som det senaste året hårdnat väsentligt. Erfarna socialsekreterare slutar för att söka andra tjänster med bättre arbetsvillkor och högre löner. Särskilt tydligt har utvecklingen varit på Barn och ungdomsenheten. Det ökade trycket på grund av fler ensamkommande barn tillsammans med en överlag hög arbetsbelastning har lett till en stor omsättning bland personal. I dagsläget är konkurrensen om erfarna socialsekreterare tuff, då flera myndigheter, kranskommuner och stadsdelar har behov av socialsekreterare, vilket kan innebära en risk för en okontrollerbar löneutveckling. Enheterna arbetar aktivt med arbetsmiljön och upprättar handlingsplaner med syfte att skapa stabilitet i personalgrupperna och på sikt bättre arbetsvillkor som ett konkurrensmedel.

För att klara uppdraget och rättssäkerheten har socialsekreterare till största delen tillsvidareanställts även vid vikariat, eftersom det ökar chanserna att socialsekreterare med erfarenhet söker tjänsterna. Det innebär att personalvolymökningen förväntas öka för helåret, under förutsättning att rekryteringsarna kunnat fullföljas med personal som har rätt kompetens för uppdraget.

3.4.1 Utveckling försörjningsstöd

	Föregående period	Aktuell period
Antal långtidsberoende apr - mar (10 mån eller fler av senaste 12 mån)	475	458
– varav långtidsberoende ungdomar (18-24 år)	50	44
Nettokostnad försörjningsstöd, rullande tolv månadsperiod apr - mar	50 674	50 110
Antal hushåll med försörjningsstöd (snitt rullande tolv månadersperiod apr - mar)	606	597

Antalet aktuella hushåll som det sker utbetalningar i har minskat under perioden med totalt nio hushåll. De långtidsaktuella har minskat med totalt 17 hushåll. Varav de unga upp till 24 år har minskat med sex hushåll och de upp till 44 år har minskat med 14 hushåll. För gruppen över 44 år har det skett en ökning med tre hushåll.

Precis som för de övriga enheterna för ekonomiskt bistånd i de centrala stadsdelarna, finns det en tendens till att antalet långtidsaktuella börjar minska. En uppfattning socialsekreterarna har är att det varit lättare att få anställningar, vilket kan förklara både minskningen av antalet ärenden och minskat antal nya ärenden. Antalet långtidsaktuella ligger för närvarande på 2013 års nivå.

Antalet barn i hushåll med långtidsberoende ökade från 154 till 221 mellan åren 2013-2014. De flesta barnen finns i hushåll med en ensamstående vuxen, de flesta kvinnor. Dessa barn utgör en prioriterad målgrupp som har uppmärksammas, men som det finns behov av att arbeta vidare med i högre grad i stadsdelen.

Nettokostnadsökningen för försörjningsstöd aktuell period utgör en ökning av 794 tkr, vilket motsvarar 1,6 %, jämfört med föregående period. Tabellen ovan visar en minskning av nettokostnaderna vilket har sin förklaring i att andra ersättningar till stadsdelsförvaltningen som t.ex. ersättning för nystartsjobb påverkar de totala nettokostnaderna för enheten. Fördelat på antal ärenden så blir detta en ökning av 216 kr per månad och hushåll. En del av detta utgörs av att utbetalning av försörjningsstöd ökat mer i vissa ärenden. Det kan bero på flera ärenden gällande äldre personer där en sanering av bostad varit aktuell, vilket är mycket dyrbart och kan under en period återspeglas i en nettokostnadsökning.

3.5 Funktionshinderverksamhet

	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	2,9 %	3,3 %
Personalvolymutveckling	3,3 %	2,5 %
Antal personer med insats enligt LSS	2,3 %	2,7 %
Antal personer med bistånd enligt SoL	- 2,94	- 4,8 %

Nettokostnadsutvecklingen för funktionshinder har bromsats upp och ligger för innevarande period på en lägre nivå jämfört med 2014. Den främsta anledningen till fortsatt ökade kostnader är att både antal personer och antal insatser enligt LSS ökar. Dessutom har ytterligare ett nytt boende med särskild service (Bmss) tillkommit på Lillkullegatan. Vårdtyngden inom befintliga Bmss ligger kvar på en hög nivå och det ökade behovet av personal bidrar till ökade kostnader jämfört med föregående år. Prognosen för nettokostnadsutvecklingen förväntas öka något, men pågående och planerade åtgärder förväntas minska effekterna av ökat antal ärenden och ökade behov. Det finns fortfarande en påtaglig risk för att stadsdelen kommer att få betala särskild avgift för ej verkställda beslut även under 2015, då flera ärenden är under domstolsprövning och antalet ej verkställda beslut fortfarande ligger på en hög nivå. Detta område är prioriterat, men arbetet försvåras då många fortfarande tackar nej till erbjudna bostäder. Andelen som tackar nej har dock minskat genom förbättrade rutiner, som utarbetats genom ett samarbete inom centrumregionen.

Personer med insats enligt LSS har ökat åtta personer för perioden jämfört med motsvarande period föregående år. Främst gäller det daglig verksamhet, där både antalet personer ökar och vårdbehoven är mer omfattande. Däremot har antalet personer under 18 år minskat något jämfört med motsvarande period föregående år. Kostnaderna för perioden ligger på lägre nivå jämfört med föregående år, men prognosen pekar mot en försämring, då stadsdelen planerar att köpa plats för bostad med särskild service för två personer som inte kan få sitt boende tillgodosett genom staden.

Då det gäller personer med insats enligt SoL har en minskning skett med tolv personer jämfört med motsvarande period föregående år. Behovet av korttidsplatser har under årets första månader varit lägre jämfört med motsvarande period föregående år. Förra året var behovet av korttidsplatser för nyskadade exceptionellt stort. Även inom psykiskt korttidsboende har behovet varit lägre jämfört med föregående år då några personer fått bostad med särskild service.

Personalvolymutvecklingen inom funktionshinder beror på en utökning av två tjänster inom Boendestödsenheten för implementering av boendestödsuppdraget som innebär stöd till en bredare målgrupp. Dessutom har ett nytt boende med särskild service startats på Lillkullegatan med inriktning på förvärvad hjärnskada.

3.6 Kultur och fritid

	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Nettokostnadsutveckling	9,4 %	4,0 %
Personalvolymsutveckling	4,5 %	1,2 %

Ovan redovisas nettokostnadsutveckling och förändringar i personalvolym för område Kultur och fritid - dvs. kulturskolan och fritidsgårdsverksamhet. (Kulturhuset Kåken är ett resursnämndsuppdrag och ingår inte redovisningen. Kulturhuset Kåken hade till och med mars ett plusresultat på 16 tkr.)

Till år 2015 fick kulturskolan en utökad budgetram vilket förklarar nettokostnads och personalvolymsutvecklingen. Utökningen av budgeten är bland annat för att möta ökat antal barn i stadsdelen, att utöka antalet platser i kulturskolan och minska kön. Förra året stod drygt 110 barn och ungdomar i kö för en plats till kulturskolan.

Nämndens kultur- och fritidsverksamheter har till år 2015 fått cirka 1,3 procent av nämndens totala budget. Trots en viss ökad budget till området är SDN Örgryte-Härlanda tillsammans med SDN Centrum den nämnd som avsatt lägst andel av sin budget till området Kultur och fritid.

Vad gäller sektorns totala verksamhetsområde (inklusive område Mat och Lokal) så var det ekonomiska resultatet till och med mars + 785 tkr. Andelen ekologiska livsmedel inom måltidsenheterna var till och med mars cirka 36 procent.